

2022.
GADA
ZIŅOJUMS

SASKAŅOTA
IZPILDĒ,
IZMANTOJOT
SADARBĪBU

KOPSAVILKUMS



edpb



European Data Protection Board

IEVADS

Eiropas Datu aizsardzības kolēģija (EDAK) ir neatkarīga Eiropas iestāde, kura izveidota ar *Vispārīgo datu aizsardzības regulu (VDAR)* un kuras uzdevums ir panākt datu aizsardzības noteikumu konsekventu piemērošanu Eiropas Ekonomikas zonā (EEZ). EDAK šo mērķi sasniedz, veicinot sadarbību starp valstu uzraudzības iestādēm (UI) un izdodot vispārīgus EEZ mēroga norādījumus par datu aizsardzības noteikumu interpretāciju un piemērošanu.

EDAK sastāvā ir Eiropas Savienības (ES) uzraudzības iestāžu vadītāji un Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītājs (EDAU). Arī EEZ valstu (Islande, Lihtenšteina un Norvēģija) uzraudzības iestādes ir EDAK locekles, lai gan tām nav balsstiesību. Eiropas Komisijai un – attiecībā uz jautājumiem saistībā ar VDAR – Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas Uzraudzības iestādei ir tiesības piedalīties EDAK pasākumos un sanāsmēs. EDAK atrodas Briselē.

Eiropas Datu aizsardzības kolēģijai ir sekretariāts, ko nodrošina EDAU. EDAK un EDAU sadarbības noteikumi ir izklāstīti *saprašanās memorandā*.





1. SVARĪGĀKAIS 2022. GADĀ

1.1. SADARBĪBA IZPILDES JOMĀ

EDAK ir būtiska loma datu aizsardzības tiesību aktu izpildē. Tā nodrošina konsekventu VDAR piemērošanu un veicina sadarbību starp uzraudzības iestādēm. 2022. gadā tika īstenotas daudzas iniciatīvas, veicinot savstarpējo sadarbību un vienotu VDAR piemērošanu, piemēram:

- vairākas darba grupas strādāja pie svarīgākajiem jautājumiem ar pārrobežu dimensiju;
- 22 uzraudzības iestādes veica koordinētu izmeklēšanu par aptuveni 100 mākoņdatošanas pakalpojumu sniedzējiem, ko izmanto publiskajā sektorā visā EEZ; kā arī

- tika izveidota ekspertu atbalsta grupa, kam jāatbalsta uzraudzības iestādes un jāpalielina to spēja uzraudzīt, izmeklēt un panākt VDAR izpildi.

Saskaņā ar EDAK 2021.–2023. gada stratēģiju un tās centieniem izstrādāt visaptverošu un sadarbībspējīgu pieeju ar VDAR izpildi saistīto jautājumu risināšanai, EDAK locekļi 2022. gada aprīlī tikās Vīnē un atkārtoti apliecināja savu apņemšanos īstenot ciešu pārrobežu sadarbību. *Paziņojumā*, par kuru vienojās sanāksmē, tika uzsvērtā dalībnieku saskaņotā rīcība ar mērķi vēl vairāk uzlabot sadarbību stratēģiskās lietās un dažādot to sadarbības metožu klāstu, kuras izmanto, lai garantētu VDAR stingru izpildi.

Turklāt, lai veicinātu efektīvu mijiedarbību starp uzraudzības iestādēm, EDAK un trešās personas, pieņēma EDAK Pamatnostādnes 02/2022 par VDAR 60. panta piemērošanu. Mērķis ir sniegt ieteikumus par sadarbības noteikumiem un vienas pieturas

aģentūras (VPA) mehānismu. Praksē tas palīdz uzraudzības iestādēm ieviest savas valsts procedūras tādā veidā, kas atbilst sadarbībai saskaņā ar VPA mehānismu.

Visbeidzot, lai saskaņotu pieeju, ko uzraudzības iestādes izmanto naudas sodu aprēķināšanai, EDK pieņēma Pamatnostādņu 04/2022 pirmo versiju. Šajās pamatnostādnēs EDK izstrādāja sistemātisku un hronoloģisku piecpakāpju metodiku, ko uzraudzības iestādes visā EEZ var izmantot, lai aprēķinātu administratīvos naudas sodus par VDAR pārkāpumiem. Šis darbs dod ieguldījumu EDK stratēģijas svarīgā daļā – efektīvākas sadarbības veidošanā starp uzraudzības iestādēm pārrobežu lietās.

1.2. LĒMUMS 01/2022 PAR STRĪDU SAISTĪBĀ AR FRANCIJAS UZRAUDZĪBAS IESTĀDES LĒMUMA PROJEKTU ATTIECĪBĀ UZ ACCOR SA SASKAŅĀ AR VDAR 65. PANTA 1. PUNKTA A) APAKŠPUNKTU

Ar Lēmumu 01/2022 EDK atrisināja strīdu par naudas sodu, kas uzlikts Francijas viesmīlības uzņēmumam *Accor SA*. Francijas vadošā uzraudzības iestāde (VUI) pieņēma lēmuma projektu pret *Accor SA* pēc saņemtajām sūdzībām par to, ka nav ņemtas vērā tiesības iebilst pret tirgvedības ziņojumu saņemšanu pa pastu, un/vai par grūtībām, kas radušās, īstenojot piekļuves tiesības. EDK nolēma, ka Francijas VUI ir atkārtoti jāizvērtē elementi, uz kuriem tā balstījās, aprēķinot naudas soda apmēru, lai nodrošinātu tā atbilstību atturošās iedarbības kritērijam. Rezultātā *Accor* uzliktais VDAR naudas sods no sākotnējiem 100 000 EUR, ko noteica Francijas VUI, pēc EDK saistošā lēmuma tika palielināts līdz 500 000 EUR.

1.3. SAISTOŠAIS LĒMUMS 2/2022 ATTIECĪBĀ UZ STRĪDU PAR ĪRIJAS UZRAUDZĪBAS IESTĀDES LĒMUMA PROJEKTU ATTIECĪBĀ UZ META PLATFORMS IRELAND LIMITED (INSTAGRAM) SASKAŅĀ AR VDAR 65. PANTA 1. PUNKTA A) APAKŠPUNKTU

EDK, pamatojoties uz VDAR 65. panta 1. punkta a) apakšpunktu, pieņēma saistošu lēmumu, kura mērķis bija ietekmēt *Instagram* politiku, saskaņā ar kuru bērnu profili pēc noklusējuma ir publiski un viņu kontaktinformācija, ja viņi izmanto komerciālus kontus obligāti jāpublisko. EDK secināja, ka *Meta Platforms Ireland Limited (Meta IE)* nodaļa *Instagram* ir nelikumīgi apstrādājusi bērnu personas datus, un EDK papildus uzdeva Īrijas VUI grozīt lēmuma projektu, iekļaujot tajā VDAR 6. panta 1. punkta pārkāpumu.

Atbilstoši EDK saistošajam lēmumam Īrijas VUI pieņēma galīgo lēmumu pret *Meta IE*. Tika konstatēts, ka *Meta IE* ir pārkāpis VDAR 6. panta 1. punktu. Galīgais naudas sods bija maksimālais iespējamais 202–405 miljonu EUR diapazonā, kas sākotnēji bija paredzēts lēmuma projektā.

Saistošais lēmums 2/2022 ir pirmais ES mēroga lēmums par bērnu datu aizsardzības tiesībām, kurā skaidri norādīts, ka uzņēmumiem, kas apstrādā bērnu datus, to darot ir jāveic īpaši piesardzības pasākumi.

1.4. SAISTOŠAIS LĒMUMS 3/2022 STRĪDĀ STARP ĪRIJAS UI UN META PLATFORMS IRELAND LIMITED UN TĀ PAKALPOJUMU FACEBOOK (VDAR 65. PANTS) UN SAISTOŠAIS LĒMUMS 4/2022 STRĪDĀ STARP ĪRIJAS UI UN META PLATFORMS IRELAND LIMITED UN TĀ PAKALPOJUMU INSTAGRAM (VDAR 65. PANTS)

EDAK, pamatojoties uz VDAR 65. panta 1. punkta a) apakšpunktu, pieņēma divus saistošus lēmumus par *Facebook* un *Instagram* apstrādes darbību patērētāju uzvedībai pielāgotas reklāmas nolūkā likumību un pārredzamību. Saistošie lēmumi tika pieņemti pēc tam, kad Īrijas uzraudzības iestāde (kas rīkojas kā vadošā uzraudzības iestāde) uzsāka divas strīdu izšķiršanas procedūras saistībā ar attiecīgo uzraudzības iestāžu (AUI) paustajiem iebildumiem.

EDAK secināja, ka abos gadījumos *Meta IE* nebija apstrādes juridiskā pamata un tādējādi uzņēmums pārkāpa VDAR 6. panta 1. punktu. Tā uzdeva Īrijas uzraudzības iestādei (UI) savos galīgajos lēmumos iekļaut rīkojumu *Meta IE* trīs mēnešu laikā saskaņot personas datu apstrādi patērētāju uzvedībai pielāgotas reklāmas nolūkā *Facebook* un *Instagram* pakalpojumu kontekstā ar VDAR 6. panta 1. punktu.

Turklāt attiecībā uz sensitīviem datiem tā nepiekrita Īrijas UI ierosinātajam secinājumam, ka *Meta IE* nav juridiska pienākuma saņemt piekrišanu apstrādes darbību veikšanai, jo to nevar nepārprotami secināt bez turpmākas izmeklēšanas. Tāpēc EDAK nolēma, ka Īrijas UI ir jāveic jauna izmeklēšana. Turklāt EDAK uzdeva Īrijas UI abos galīgajos lēmumos iekļaut konstatējumu par taisnīguma principa pārkāpumu un pieņemt atbilstīgus korektīvus pasākumus.

Attiecībā uz sankcijām EDAK konstatēja, ka ierosinātie naudas sodi neatbilst prasībai, ka tiem jābūt iedarbīgiem, samērīgiem un atturošiem, un, ka būtu

jāpiemēro administratīvs naudas sods par VDAR 6. panta 1. punkta papildu pārkāpumu. Tā rezultātā Īrijas UI savos galīgajos lēmumos ievērojami palielināja naudas sodus (no maksimāli 36 miljoniem EUR un 23 miljoniem EUR *Facebook* un *Instagram* lēmumu projektos līdz 210 miljoniem EUR un 180 miljoniem EUR galīgajos lēmumos).

1.5. SAISTOŠAIS LĒMUMS 5/2022 STRĪDĀ STARP ĪRIJAS UI UN WHATSAPP IRELAND LIMITED (VDAR 65. PANTS)

EDAK 2022. gada decembrī pieņēma saistošu lēmumu par izmeklēšanu uz sūdzības pamata par *WhatsApp IE* apstrādes likumību un taisnīgumu pakalpojumu uzlabošanas nolūkos. EDAK secināja, ka *WhatsApp IE* ir nepamatoti paļāvies uz līgumu kā juridisko pamatu personas datu apstrādei un tādējādi ir pārkāpis VDAR 6. panta 1. punktu. Turklāt EDAK uzskatīja, ka *WhatsApp IE* darbības saskaņā ar VDAR 5. panta 1. punkta a) apakšpunktu pārkāpj taisnīguma principu.

EDAK pieprasīja Īrijas UI veikt izmeklēšanu par *WhatsApp IE* apstrādes darbībām, lai noteiktu, vai tas apstrādā īpašu kategoriju personas datus (VDAR 9. pants), vai tas apstrādā datus patērētāju uzvedībai pielāgotas reklāmas nolūkos, tirgvedības nolūkos, kā arī rādītāju sniegšanai trešām personām un datu apmaiņai ar saistītiem uzņēmumiem pakalpojumu uzlabošanas nolūkos.

Attiecībā uz korektīviem pasākumiem EDAK pieprasīja, lai Īrijas UI savā galīgajā lēmumā iekļauj rīkojumu *WhatsApp IE* noteiktā termiņā nodrošināt, ka personas datu apstrāde pakalpojuma uzlabošanas nolūkā tā pakalpojumu sniegšanas noteikumu kontekstā atbilst VDAR 6. panta 1. punktam, un noteikt administratīvu naudas sodu par VDAR 6. panta 1. punkta pārkāpumiem.

Visbeidzot, EDAK saistošie lēmumi ir apstrīdēti tiesā, un EDAK sekretariāts gatavo aizstāvību. ES Vispārējās tiesas 2022. gada 7. decembra spriedumā tika noteikts, ka *WhatsApp Ireland Ltd (WhatsApp IE)* celtā prasība atcelt EDAK saistošo lēmumu Nr. 01/2021 ir nepieņemama.

2. EIROPAS DATU AIZSARDZĪBAS KOLĒGIJAS DARBĪBAS 2022. GADĀ

Lai nodrošinātu VDAR konsekventu piemērošanu visā EEZ, EDAK izdod vispārīgus norādījumus Eiropas datu aizsardzības tiesību aktu precizēšanai. EDAK 2022. gadā pieņēma 12 pamatnostādnes un ieteikumus par tādiem jautājumiem kā paziņojumi par personas datu aizsardzības pārkāpumiem, rīcības kodeksi kā nosūtīšanas instrumenti, datu subjektu tiesības, maldinošas saskarnes, administratīvo naudas sodu aprēķināšana un izlīguma panākšanas praktiska īstenošana. No minētajām pamatnostādnēm un ieteikumiem EDAK pieņēma arī divus dokumentus pēc sabiedriskās apspriešanas.

EDAK arī pieņēma 8 likumdošanas dokumentus, kas adresēti ES iestādēm vai valstu iestādēm. To skaitā bija četri kopīgi atzinumi par ES tiesību aktu projektiem, kas pieņemti kopā ar EDAU.

EDAK sniedza atzinumus par konsekvenci, lai nodrošinātu, ka valstu uzraudzības iestādes konsekventi piemēro VDAR. 2022. gadā šādu atzinumu saskaņā ar VDAR 64. pantu bija 32. Šie atzinumi galvenokārt attiecās uz lēmumu projektiem par saistošiem uzņēmumu noteikumiem un sertifikācijas struktūras vai rīcības kodeksa pārraudzības struktūras akreditācijas prasību projektiem.

3. UZRAUDZĪBAS IESTĀŽU DARBĪBAS 2022. GADĀ

Valstu uzraudzības iestādes (UI) ir neatkarīgas publiskas iestādes, kas nodrošina datu aizsardzības

tiesību aktu konsekventu piemērošanu. Tām ir būtiska nozīme personu datu aizsardzības tiesību aizsardzībā, jo īpaši ar korektīvu pilnvaru īstenošanu. EDAK tīmekļa vietnē ir atrodamas virkne [UI uzraudzības darbību](#) saistībā ar VDAR izpildi nacionālā līmenī.

Turklāt EDAK uztur valstu uzraudzības iestāžu lēmumu, kas pieņemti saskaņā ar VPA mehānismu, reģistru (VDAR 60. pants). Šis reģistrs ir vērtīgs resurss, ar ko parādīt, kā uzraudzības iestādes sadarbojas, lai panāktu VDAR izpildi. Tas sniedz īpašu iespēju izlasīt galīgos lēmumus, ko pieņēmušas un kuros iesaistītas dažādas uzraudzības iestādes, un kas ir saistīti ar konkrētām datu subjektu tiesībām.

2022. gada ziņojumā ir iekļauts tematisks lietu apkopojums, kurā analizēti lēmumi, kas saistīti ar VDAR 17. pantu (tiesības uz dzēšanu) un VDAR 21. pantu (tiesības iebilst).

3.1. PĀRROBEŽU SADARBĪBA

Viens no UI uzdevumiem ir koordinēt lēmumu pieņemšanu pārrobežu datu apstrādes lietās.

No 2022. gada 1. janvāra līdz 31. decembrim datubāzē tika ievadītas 310 lietas, no kurām 254 bija saistītas ar sūdzībām, savukārt 56 bija citas izcelsmes lietas, piemēram, izmeklēšanas, juridiskās saistības un/vai plašsaziņas līdzekļu ziņojumi.

VPA mehānisma ietvaros notiek sadarbība starp vadošo uzraudzības iestādi un attiecīgajām uzraudzības iestādēm. Vadošā uzraudzības iestāde vada izmeklēšanu, un tai ir būtiska nozīme saskaņota lēmuma panākšanā starp attiecīgajām uzraudzības iestādēm, kā arī konsensa panākšanas procesā. No 2022. gada 1. janvāra līdz 31. decembrim notika 714 VPA procedūras, kuru rezultātā tika pieņemti 330 galīgie lēmumi.

Savstarpējās palīdzības procedūra ļauj uzraudzības iestādēm lūgt informāciju no citām UI vai pieprasīt citus efektīvas sadarbības pasākumus, piemēram, lūgt izdot iepriekšējas atļaujas un sniegt konsultācijas, veikt

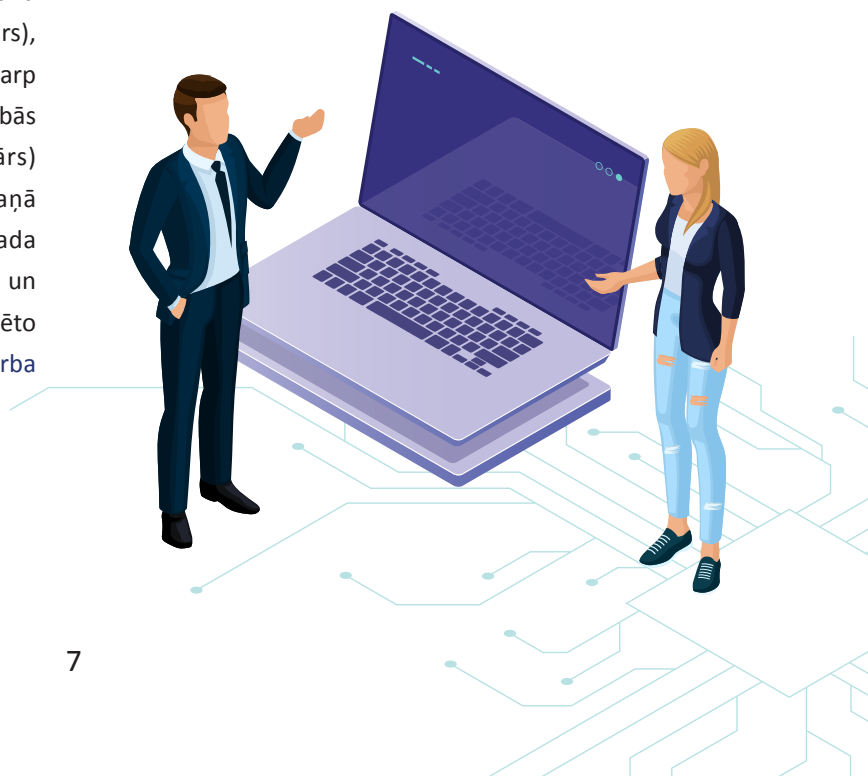
pārbaudes un izmeklēšanu. No 2022. gada 1. janvāra līdz 31. decembrim uzraudzības iestādes uzsāka 248 oficiālas savstarpējās palīdzības procedūras un 2924 brīvprātīgas savstarpējās palīdzības procedūras.

4. APSPRIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM

EDAK veica piekto ikgadējo aptauju kā daļu no darbību pārskata saskaņā ar VDAR 71. panta 2. punktu. Aptaujā galvenā uzmanība tika pievērsta EDAK darbam un rezultātiem 2022. gadā, sevišķi tās pamatnostādnēm, kopīgajiem atzinumiem un apspriešanās darbam, lai noteiktu tās norādījumu lietderību VDAR noteikumu interpretēšanā un rastu iespējas sekmīgāk palīdzēt organizācijām un privātpersonām orientēties ES datu aizsardzības regulējumā. Aptaujāto personu vidū bija privātuma un IT eksperti, ES datu aizsardzības speciālistu organizācijas, kā arī akadēmisko aprindu pārstāvji un juristi datu aizsardzības un privātuma tiesību jomā.

5. STRATĒGIJA UN MĒRĶI 2023. GADAM

Nākamajā gadā EDAK mērķis ir vēl straujāk virzīties uz priekšu, lai pabeigtu galvenos darbības, kas izriet no tās 2021.–2023. gada stratēģijas četriem pīlāriem. Tie ir šādi: saskaņotas izpildes sekmēšana un atbilstības nodrošināšanas veicināšana (1. pīlārs), atbalsts efektīvai izpildei un efektīvai sadarbībai starp valstu uzraudzības iestādēm (2. pīlārs), pamattiesības balstīta pieeja jaunām tehnoloģijām (3. pīlārs) un globāla mēroga dimensija (4. pīlārs). Saskaņā ar EDAK reglamenta 29. pantu EDAK 2023. gada februāra sākumā, pamatojoties uz EDAK stratēģiju un vajadzībām, ko tās dalībnieki norādījuši kā ieinteresēto personu prioritātes, izstrādāja savu divu gadu darba programmu 2023. un 2024. gadam.



KONTAKTINFORMĀCIJA

Pasta adrese:

Rue Wiertz 60, B-1047 Bruxelles

Biroja adrese:

Rue Montoyer 30, B-1000 Bruxelles